

deVerdieping **Trouw**

Zonder de bed-bad-broodopvang had Youssef Abi Elias in een kartonnen doos moeten slapen

Beeld Werry Crone

Youssef Abi Elias (links) wordt begeleid door Jelle Goezinnen in de bed-bad-broodvoorziening van de Noodopvang Dakloze Vreemdelingen Utrecht.

Minister Faber van Asiel stopt de financiering van de bed-bad-broodregeling in de grote steden. In Utrecht groeien de zorgen over de ongedocumenteerde vluchtelingen. ‘Ze moeten écht niet op straat belanden.’

Wouter van Wijk - 5 september 2024

Met de woorden “Ik zet in op terugkeer in plaats van gesubsidieerde opvang” schrapt PVV-minister Marjolein Faber de landelijke LVV-regeling, beter bekend als bed-bad-brood. Het bezorgt gemeenten die deze opvang bieden aan ongedocumenteerde vanaf 1 januari een groot probleem. Terwijl die juist net een goede manier dachten te hebben gevonden om er op een menselijke manier mee om te gaan, zo blijkt in Utrecht.

“Eenentwintig, tweeëntwintig, drieëntwintig.” Langzaam, met tranen in de ogen, telt Youssef Abi Elias, 64 jaar, de kalenderdagen dat hij dakloos was. Zo heftig vond hij het om in een kartonnen doos in Hogeveen op de grond te slapen. Hoewel hij in beroep ging tegen een negatieve uitspraak van de IND, moest hij het asielzoekerscentrum daar verlaten. De man

viel tussen wal en schip omdat hij een medisch probleem heeft – hij heeft onlangs een zware hartoperatie ondergaan – en tegelijkertijd zijn asielverhaal niet kan bewijzen.

Hij vluchtte vijf jaar geleden uit zijn geboorteland Libanon. “Ik was mijn leven niet meer zeker.” Van een wankelende democratie gleed het land snel af naar chaos en onderdrukking. “Ik ben katholiek. Voor die tijd konden moslims en katholieken goed samen in Libanon leven. Maar toen nam Hezbollah het over en werd alles anders.” De militante organisatie kreeg het voor het zeggen in delen van het land. Niet alleen zijn geloof werkte tegen hem, zegt hij: “Van 1976 tot 2000 heb ik Israël van informatie voorzien. Ik ben daarvoor in Syrië geweest, Egypte, Irak.”

Geen papieren, geen geldig paspoort

Vanwege zijn achtergrond werd hij gevangen gezet en gemarteld, zegt hij. Hij ontvluchtte het land. Tijdens de procedure in Nederland kon hij zijn verhaal niet bewijzen. Hij heeft geen papieren, geen geldig paspoort. Zijn asielaanvraag werd afgewezen, hij belandde uiteindelijk op straat.

Na drie dagen kwam hij terecht in een LVV-huis van Stichting Noodopvang Dakloze Vreemdelingen in Utrecht. Sociaal-juridisch medewerker Jelle Goezinnen, die hem bijstaat, is niet te spreken over de procedure: “Hij is gemarteld in gevangenschap. Daar is niet eens op doorgevraagd,” zegt de medewerker. Abi Elias trekt zijn broek omhoog en laat forse littekens zien.

Juist omdat de IND volgens Goezinnen soms tekortschiet, is het belangrijk dat er opvanghuizen zijn, zegt hij. “Het gaat echt om mensenrechten die geschonden worden.” Hij vindt het een humanitair drama, maar ook economisch is het contraproductief: “De overheid wil mensen gedwongen uitzetten. In de praktijk lukt dat vaak niet. Dan blijven ze in de vreemdelingenbewaring, die drie keer zo duur is als opvang in een asielzoekerscentrum. Bovendien keren er vanuit de vreemdelingenbewaring juist minder mensen terug.”

‘Het draait alleen om scherpe retoriek’

De medewerker heeft geen goed woord voor de minister over: “Je ziet stevige taal, zeker op sociale media. Faber gooit heel sterk haar mening eruit op X. Geert Wilders retweet dat vrijwel direct,” zegt hij. “Dat is waar het om draait. De scherpe retoriek. Terwijl het heel veel ellende veroorzaakt bij echte mensen.”

Wethouder Rachel Streefland (ChristenUnie) lijkt moeite te moeten doen om netjes te blijven in haar oordeel over het schrappen van de regeling: “Ik wou dat het zo simpel was als de minister denkt. We hebben het hier niet over veiligelanders die terug moeten naar Marokko,” zegt ze. “Het zijn meestal mensen met een ernstig psychiatrisch probleem, of mensen die een medische behandeling nodig hebben. Mensen die al jarenlang slachtoffer zijn van mensenhandel.”

Op allerlei manieren is er lokaal geld bijeengeschraapt om het Utrechtse huis open te houden zonder geld uit Den Haag. “We doen het vooral ook voor de mensen in de stad”, zegt de wethouder. “Die willen ook dat er rust is. Dat er niet meer mensen op straat komen.” Ze verwijst naar vroeger, toen onder winkelcentrum Hoog Catharijne een tunnel vol junks zat. “Dertig procent van die groep was ongedocumenteerd.” Dezelfde soort mensen zitten nu in het LVV-huis. “Ze moeten écht niet op straat komen.”

Youssef Abi Elias beaamt dat. “Toen ik hier terechtkwam, ben ik herboren. Op straat leven is onmenselijk. Neem mensen op. Of zet ze op een vliegtuig. Maar gooi ze niet op straat.”